



WANT ER IS
ÉÉN GOD

A. E. Knoch

De God en Vader van Christus.

De Gever en de Ontvanger.

Het Complement van de Godheid.

Het Beeld van de onzichtbare God.

A.E. Knoch.

De God en Vader van Christus.

De verschillen tussen de Vader, de absolute Godheid, en de Zoon, zijn in de Schrift veelvuldig te herkennen. De indrukwekkende overeenkomsten worden gecompenseerd door opvallende verschillen. Sommige van die verschillen zijn noodzakelijk om de overeenkomsten te benadrukken. Een middelaar, die onhoorbaar en onzichtbaar is, kan niet als middelaar optreden; Christus als Middelaar moet in dit opzicht het tegendeel van Zijn Vader zijn, zodat deze absolute uniciteit van God als zodanig wordt erkend. De Allerhoogste kent geen Godheid boven Zich. De Zoon getuigt er echter voortdurend van, dat Hij een God boven Zich heeft. De heerlijkheid van Christus was verbonden met het doen van de wil van een ander. Niets in al Zijn woorden gaat boven het getuigenis van de grote zelfverloochening uit: “... *doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede!*” (Luc. 22:42). Zou Zijn God van Zichzelf hetzelfde hebben kunnen zeggen? Precies het tegendeel is het geval. Gods wil moet volvoerd worden, maar die van Christus onderschikt zich.

De Godheid van God is de onmisbare basis. Elke waarheid bouwt daarop voort en iedere dwaling mist deze basis. Je ervan afkeren is de eerste stap naar menselijke verdorvenheid. Hoewel zij God kennen, verheerlijken de mensen Hem niet *als God* of danken Hem, zo schrijft Paulus aan de Romeinen (Rom. 1:21). Hierin ligt de oorzaak van alle geestelijke en morele verval. Dit fundamentele falen is niet beperkt tot ongelovigen. Het schaadt de kennis van God en verduistert het denken van veel gelovigen. Het gaat niet alleen om geloof in een Godheid – weinig verstandige, intelligente mensen loochenen, dat er een God is. Maar aan de andere kant zijn er ook maar weinig of geen mensen, die volledig begrijpen wat de verheerlijking van *God als God* inhoudt, door te erkennen, dat de God en Vader van onze Heer Jezus Christus in de absolute zin God is.

Het woord ‘Godheid’ toont een *relatie* aan. Iemand, die een God heeft, is niet de Godheid zelf. Degene die in de absolute zin *geeft*, is God. Degene die *ontvangt*, is dat niet. Niemand zou God iets kunnen geven, wat niet al Zijn eigendom is. Wij ontvangen alles uit Zijn hand. Paulus verkondigde deze basiswaarheid aan de filosofen in Athene: “... *laat Zich ook niet door mensenhanden dienen, alsof Hij nog iets nodig had, daar Hij Zelf aan allen leven en adem en alles geeft*” (Hand. 17:25). Hij is Degene Die zendt, nooit wordt Hij Zelf gezonden. Hij is de *Allerhoogste*. Hij onderschikt Zich aan niemand, Zijn wil is onoverwinnelijk. Nooit voegt Hij Zich naar de wil van een ander. Op deze manier onthult de absolute Godheid Zich in de Schrift.

God heeft geen God. Hij is de Allerhoogste. Zijn absolute Godheid zou te niet gedaan worden als Hij een ander naast of boven Zich als God zou erkennen. Niemand die een God heeft is de absolute Godheid. De Zoon is God in begrensde, relatieve zin. Zijn schreeuw “*Mijn God, Mijn God, waartoe U Mij verlaten hebt!*” (Matth. 27:46) had nooit van God Zelf kunnen komen. De Allerhoogste kan Zich niet tot een hogere macht richten. Hij had onder geen enkele omstandigheid door een ander hulpeloos aan de handen van Zijn vijanden overgeleverd kunnen worden. Ook had Hij nooit de dood kunnen ondergaan, die op deze hartverscheurende schreeuw volgde, want Hij is de Schepper van het leven. Hoewel Christus Zijn God op zoveel verschillende manieren afbeeldt, zijn er duidelijke verschillen tussen Hem en Zijn God; dit geldt in het bijzonder met het oog op Golgotha.

De absolute Godheid kan Zich niet tot een andere God richten of die erkennen. Maar dat is de ultieme glorie van Christus. Hij heeft een God. God Zelf bezit geen schitterendere titel dan “God en Vader van onze Heer Jezus Christus”. De God van Christus te zijn is Zijn hoogste heerlijkheid. Als Vader van Zijn Zoon bekend te zijn is het diepste verlangen van Zijn hart. Hij is de *God* van onze Heer Jezus Christus. Hij is niet de grote onbekende, een schepper en alles-bewerker zonder liefde; maar Hij is de God, die

Zijn hart door een Middelaar onthuld heeft, *door* wie Hij allen wil redden en met Zichzelf verzoenen. Hij is de God van die Ene, die door Zijn vernedering en het dragen van de schande als ook door Zijn gelukkig makende heerschappij alles zal herstellen, wat als volslagen verloren gold. Bij verschillende gelegenheden begint Paulus zijn brief met de meest voortreffelijke en grootse goddelijke titel "... *de God en Vader van onze Heer Jezus Christus*" (2 Cor. 1:3; Ef. 1:3; Col. 1:3). Deze titel bevat alle rijkdom en kostbaarheid; hij spreekt tot allen, die verder willen kijken dan hun eigen gelukzaligheid en zich willen verheugen in de zegeningen, die onze Heer Jezus Christus aan onze God en Vader gebracht heeft.

In de gesprekken met Zijn discipelen sprak onze Heer voortdurend over God als over een Ander en niet over zichzelf. Maar Hij schiep niet alleen een relatie tussen God en Zijn discipelen en voegde zichzelf in die relatie, maar Hij sprak in het bijzonder over Degene, die Zijn scheidsrechter was, die Hij in gebed aanriep, die Hij met dankzegging eerde. Het zou ons niet moeten verwonderen, dat deze relatie zelden beseft wordt. Wij zouden in plaats daarvan ons erover moeten verbazen, dat het gordijn überhaupt ooit is opgetrokken, zodat wij in deze intimiteit van gemeenschap van de Vader en Zijn Geliefde mochten binnentreden.

Het is diep ontroerend om te lezen, dat het contrast tussen Christus en God het grootst was op de twee cruciale kritieke momenten van Zijn bediening, namelijk toen Zijn missie blijkbaar mislukt was. Na Zijn afwijzing door Kapernaüm zocht Hij ontspanning voor Zijn gevoelens, door Zich terug te trekken, om het goddelijke plan te overdenken. Hij begreep dat Zijn ogenschijnlijke mislukking alleen maar een stap op de weg naar Gods doel was. Dus bracht Hij hulde aan Zijn Vader, de Heer van de hemel en de aarde, omdat Hij de boodschap voor wijzen en verstandigen *verborgen* had (Matt. 11:25,26). Oppervlakkig gezien werkten Zij elkaar tegen. Christus onthulde, maar God verborg. Hier mogen wij zien hoe Christus de Vader voor deze schijnbare mislukking in Zijn aardse loopbaan dankte. Hij was bereid om mislukkingen te accepteren als het Zijn Vader behaagde. Als Hij God was geweest, had bij Hem niets kunnen mislukken.

Het grootste blijk van afhankelijkheid van Christus van Zijn God en Vader vinden wij in Zijn gebed voor de discipelen (Johannes 17). Hij nam een positie in, die voor God volkomen onmogelijk zou zijn, door Zichzelf en al Zijn werk aan de Vader te onderschikken. Geen ogenblik heeft Hij Zich de plaats van de Vader toegeëigend. Zijn volmacht was Hem gegeven (Joh. 17:2). Hij voerde een opdracht uit (Joh. 17:3). Hij verheerlijkte niet Zichzelf, maar God (Joh. 17:4). Hij volbracht een werk, maar niet het Zijne (Joh. 17:4). De eenheid, die tussen de Zoon en de Vader bestaat, wordt in Johannes 17:22 in Zijn wens naar het één zijn voor Zijn discipelen uitgesproken (Kenmerkend voor de gemeenschap van de vroege discipelen is de eenheid van de geest en dat zij alles gemeenschappelijk hadden). Nergens lezen wij over het verlangen naar gelijkheid met Zijn Vader. In dit hele heerlijke gebed horen wij het ootmoedige verzoek van een Zoon en Dienaar in afhankelijkheid van Diegene, die onbetwist hoger staat. Laten wij toch nooit de heerlijke betekenis van deze relatie tussen Christus en Zijn God en Vader verdoezelen.

A.E. Knoch
U.R. 4/2021.

De Gever en de Ontvanger

God, de Vader en Christus, het Beeld van de Onzichtbare, staan tot elkaar als Gever en Ontvanger. God gaf de Zoon de woorden, die Hij uitsprak, de geest, waarmee Hij deze doorgaf, de discipelen die ze hoorden, Zijn macht en Zijn troon en Zijn heerlijkheid. Dit zijn allemaal gaven aan Hem van God. De Allerhoogste kan zulke gaven niet ontvangen, want Hij is Zelf de Bron van alle dingen. Als wij God iets willen “geven”, dan zouden wij Hem alleen teruggeven wat al van Hem is. Christus echter kan gaven ontvangen. Dit is Zijn heerlijkheid in Zijn relatie tot God.

De uitspraken van Jezus Christus in de nieuwtestamentische boeken lijken zo spontaan geuit, alsof Hij die bedacht heeft op het moment dat Hij ze uitsprak. Maar ze waren geïnspireerd in een hogere zin dan bij anderen (profeten, psalmdichters, historische verslaggevers, apostelen, enz.), van wie de uitspraken, als door God geïnspireerde geschriften met hun eigen woorden, aan ons zijn overgeleverd. Bij Hem echter zijn de woorden zelf Gods gave aan Hem en via Hem aan Zijn discipelen. Hij verspreidde geen levensfilosofie, die Hij aan Zijn aanhangers doorgaf. Hij bezat een goddelijk zicht en sprak zoals geen mens ooit gesproken had, omdat Zijn woorden een gave van boven waren. Hij zei: “... want de woorden die U Mij gegeven hebt, heb Ik hun gegeven” (Joh. 17:8) en “Ik heb hun Uw woord gegeven” (Joh. 17:14).

Al Zijn discipelen ontving Hij als een geschenk van God. Nooit heeft Hij beweerd, dat Hij hen door Zijn eigen overtuigingskracht gewonnen had. Hij verwachtte nooit, dat iemand Hem zou volgen, tenzij de Vader deze aan Hem zou geven (Joh. 6:37). Omdat zij een gave van de Vader aan Hem waren, stonden ze niet alleen onder Zijn bescherming, maar ook onder die van de Vader (Joh. 10:29). Zijn voorbede, zoals wij dat in het zeventiende hoofdstuk van het Johannesevangelie lezen, verwijst meerdere keren naar hen, die *de Vader Hem gegeven had*: zij zullen eonische leven ontvangen (Joh. 17:2); Hij openbaarde deze mensen de naam van Zijn Vader (Joh. 17:6), maar zij waren altijd nog eigendom van Zijn Vader (Joh. 17:11); Christus had hen bewaard (Joh. 17:12), en zij zullen Zijn heerlijkheid zien (Joh. 17:24).

Alle oordeel (lett.: gericht) is aan de Zoon *gegeven*. Hij had dit recht niet altijd; het behoort alleen toe aan de Allerhoogste. Het werd aan de Zoon toevertrouwd, omdat Hij de ‘Zoon des mensen’ is (Joh. 5:22,26,27). De gehele volmacht is eveneens een gave aan de Zoon (Matth. 28:18; Joh. 17:2). God de Heer zal Hem de troon van Zijn Vader David geven (Luc. 1:32). Al Zijn huidige en toekomstige heerlijkheid ontvangt Hij van de Vader (Joh. 17:22,24; 1 Petr. 1:21). Dit alles identificeert Hem als de grote Ontvanger. Gods gaven aan Zijn Zoon zijn overvloedig. Het doet op geen enkele manier afbreuk aan Jezus’ heerlijkheid als Hij God de plaats geeft, waar Hij recht op heeft, namelijk die van de grote Gever.

Het gebed, dat Hij Zijn discipelen leerde, droeg Zijn eigen houding over, wat de wil van God aanging (Matth. 6:10; Luc. 11:2). Nooit vroeg Hij Zijn Vader om hulp, om Zijn eigen wil uit te kunnen voeren. Evenzo zouden de discipelen geen eigen wil ontwikkelen, maar zich onderschikken aan de wil van God en werken in het uitvoeren daarvan. Nooit probeerde onze Heer Zijn eigen wil op Zijn discipelen over te dragen. Hij eiste slechts in die mate gehoorzaamheid van hen, zoals Hem gehoorzaamheid *gegeven* werd. Hij kwam niet in Zijn eigen naam, maar in de naam van Zijn God en Vader. Het is Zijn taak Zich op de achtergrond te houden, zodat uiteindelijk alles direct onderworpen is aan de wil van God, geheel zonder Zijn tussenkomst.

Men zou kunnen aanvoeren, dat tussen de tijd vóór Christus' vleeswording en de jaren van Zijn aardse loopbaan een onderscheid moet worden gemaakt, alsmede tussen Zijn tegenwoordige en de toekomstige heerlijkheid. Verder wordt gezegd, dat Zijn ontleding Zijn onderschikking verklaart gedurende Zijn loopbaan hier op aarde. Dit punt kan zeer eenvoudig en tot volle tevredenheid uitgelegd worden, als wij Zijn relatie tot God na het einde van de eonen bekijken. Zal Hij dan Zijn plaats als Heerser innemen en het aan de Allerhoogste overlaten, Zich te onderschikken? Precies het tegendeel is het geval. Er wordt ons weinig over de tijd na de voleinding gezegd. Maar Zijn definitieve positie in het universum wordt duidelijk en ondubbelzinnig bevestigd: ook de Zoon zal aan God *ondergeschikt* zijn, samen met de rest van het heelal (1 Cor. 15:28).

De *onderschikking* is de allerhoogste, de uiteindelijke heerlijkheid van de Zoon van God. Gedurende de beide laatste eonen zal Hij macht en autoriteit uitoefenen, zodat miljarden en nog eens miljarden Hem ondergeschikt zullen zijn. Hij zal de Heerser over alles zijn, Hij zal alle schepselen van God aan Zich onderschikken. Terwijl Hij deze functie uitoefent, handelt Hij als God; Hij gebruikt de macht en de voorrechten van Zijn God. Terwijl Hij dit doet, wordt Hij "God" genoemd (1 Joh. 5:20). Maar als Hij deze taak heeft uitgevoerd, keert Hij niet in een positie van absolute Godheid terug, zoals de verdedigers van de "drie-eenheidsleer" denken; Hij geeft alle functies op die uiteindelijk alleen aan de Allerhoogste toekomen: Hij legt vrijwillig de volmacht van Zijn troon neer, Hij geeft Zijn zeggenschap over de schepping op en neemt een ondergeschikte plaats in.

Dikwijls hoort men, dat Zijn onderschikking alleen op Zijn middelaarsfunctie betrekking heeft. Maar het is een feit, dat Zijn taak als Middelaar bij de voltooiing van de eonen beëindigd is; Hij zal dan geen Koning of Hogepriester zijn, zelfs geen Profeet. Al Zijn middelaarsstaken zijn dan volledig uitgevoerd; met de voleinding worden ze overbodig, omdat hun doel bereikt is. De onderschikking is uitdrukkelijk gerelateerd aan Zijn positie. Hij wordt dan niet meer Christus genoemd, maar *Zoon*. "Dan zal ook de Zoon Zelf ondergeschikt zijn aan Hem, die Hem alles onderschikte, opdat God zij alles in allen" (1 Cor. 15:28). Hij heeft dan al het overige aan God onderschikt en voegt Zich bij de ondergeschikten, opdat God alles in *allen* kan zijn. Hij is Diegene, Die, toegevoegd aan de rest van het al, de onderschikking aan God allesomvattend maakt.

A.E. Knoch
U.R. 4/2021

Het Complement van de Godheid.

Het belangrijkste vereiste voor het verstaan van een thema als “De godheid van Christus” is een op een concordante basis berustende vocabulaire. Het woord van God spreekt niet over een “godheid van Christus”. Helaas zijn in enkele gebruikelijke vertalingen de verschillende Griekse woorden niet altijd unaniem weergegeven. Het woord “godheid” wordt soms willekeurig gebruikt voor begrippen die men uit elkaar zou moeten houden. Oppervlakkig gezien is voor veel lezers misschien geen verschil te zien tussen de woorden “godheid” en “goddelijkheid” resp. “goddelijk”. Toch moet men zich afvragen, waarom gebruikt de Schrift verschillende termen, als daar geen belangrijke redenen voor zijn? Met het oog op dit thema is het niet verdedigbaar hetzelfde begrip te gebruiken als we ook in het Nederlands overeenkomende verschillende woorden hebben. Wij willen hier een kort overzicht over de betreffende begrippen laten zien:

Theios, goddelijk

“...wij moeten niet menen dat de Godheid (het goddelijke) gelijk is aan goud of zilver of steen...” (Hand. 17:29); “Zijn goddelijke kracht heeft ons met alles ... begiftigd ... opdat gij daardoor deel zou hebben aan de goddelijke natuur” (2 Petr. 1:3,4);

Theiotês, goddelijkheid

“Want hetgeen van Hem niet gezien kan worden, Zijn onwaarneembare (NBG: eeuwige) kracht en goddelijkheid, wordt sinds de schepping der wereld uit Zijn werken met het verstand doorzien” (Rom. 1:20);

Theotês, godheid

“Want in Hem woont het gehele complement (NBG: al de volheid) der Godheid lichamelijk” (Col. 2:9)

Wat betreft de betekenis van het bijvoeglijk naamwoord “goddelijk” is het begrip ondubbelzinnig. Het wordt gebruikt voor kracht, de natuur, voorwerpen van aanbidding, zelfs voor afgoden, waarvan wordt gedacht dat ze op God lijken. Paulus sprak tegen de Atheners niet over een of andere “godheid”, die ze niet kenden, hij sprak eigenlijk over het goddelijke (Hand. 17:22-29). Hij richtte zich op de sokkel van steen en de standbeelden, die van kostbare metalen vervaardigd waren, waarvan de Atheners dachten, dat deze aan God gelijk of goddelijk waren. Vanzelfsprekend zijn deze dingen niet aan God gelijk noch zijn ze goddelijk.

Het woord “goddelijkheid” past heel goed in het verband van de tekst in Rom. 1:20. Het bevat een breed spectrum, dat de macht en grootheid van God tot uitdrukking brengt, zoals die in de natuur om ons heen te zien is. Hier kunnen wij de onwaarneembare macht en goddelijkheid kennen. Overal in de schepping zijn bewijzen voor krachten, die buiten de mogelijkheden en het begripsvermogen van Zijn schepselen zijn.

Wij zien een goddelijkheid in de natuur en een Godheid in de openbaring in de Heilige Schrift. Zo worden deze begrippen in Gods woord gebruikt. Wij willen deze niet in ander verband gebruiken.

Het woord “godheid” is voor het bestuderen van dit thema bijzonder belangrijk. Met zijn enige vindplaats (Col. 2:9) draagt het in deze context bij aan een essentieel begrip. Het wordt *niet* voor Christus gebruikt, maar alleen voor de Godheid, van wie Hij het complement is. Hierin zouden ook wij onderscheid maken!

Voor zover het de onthulling van Hemzelf betreft, heeft de Allerhoogste, de godheid, een complement nodig: een beeld, een woord, een middelaar, om zich bekend te maken. Deze functies vervult Christus helemaal: het gehele complement van de godheid woont in Hem lichamenlijk.

Christus is niet het complement van Zichzelf. Hij heeft geen opdracht Zichzelf te onthullen. Hij handelt in opdracht van een ander. Deze andere wordt in tegenstelling tot Christus als “de godheid” aangeduid. Om te zeggen, dat het complement van de godheid in de godheid woont, is niet alleen niet naar de Schrift, maar gaat tegen het gezonde mensenverstand in. Behalve Christus is er de ene godheid – in Christus woont het complement van deze godheid. Met het oog op weergave en onthulling voor onze zintuigen belichaamt Christus die godheid. Het is Zijn taak de Vader aan ons te laten zien. Door dit te doen verschilt Hij van Zijn God, aan wie hier deze term wordt gegeven, die alleen voor Hem gebruikt wordt. Het is zeer behulpzaam als ook wij de term “godheid” alleen voor de God van onze Heer Jezus Christus gebruiken, maar niet voor onze Heer Zelf.

Uit dit alles volgt, dat het niet gepast is Christus “goddelijk” te noemen. Dit zou praktisch “godgelijk” betekenen. Al Zijn werken, Zijn bediening, en Zijn eigenschappen waren “goddelijk” wanneer Hij namens God en in volledige harmonie met Hem handelde en zo de wil van de Vader uitvoerde, de Schrift gebruikt de uitdrukking “goddelijk” echter voor wat in de natuur waarneembaar is, onafhankelijk van Christus. Zo ontstaat gemakkelijk verwarring, als men over de “goddelijkheid van Christus” spreekt.

Het begrip “godheid” (*theotês*) wordt voor God gebruikt, als de relatie tussen Hem en Zijn Christus tot uitdrukking moet komen. God maakt aanspraak op dit begrip voor Zichzelf en wil hem niet op Zijn Zoon toegepast zien. Met het geïnspireerde woord moet het verschil aangeduid worden. Niet de volheid maar de completering (*plêrōma*) van de godheid woont in Christus lichamenlijk. Als ook Hij een godheid was, dan zou de onzinnige bewering op Hem passen, dat de completering van de godheid in de godheid woont. Er zou geen basis zijn voor het bestaan van Christus, als wij Hem gelijk zouden stellen aan Zijn God; Hij zou dan voor de onthulling van de ene ware godheid niet geschikt zijn.

Het complement

De uitdrukking “complement” gaat op voor Christus, omdat Hij alles tot een gelukkigzalige voltooiing brengt. Maar dit laatste hoofdstuk van Gods plan is verborgen gebleven voor grootste deel van de christenheid, zodat volgens hun idee de “natuur” aan miljoenen voelende en waarnemende schepselen leven verleent, maar niet tot hun eigen geluk of tot verheerlijking van God, maar tot een nooit eindigende kwelling en een voortdurende toestand van ongenade, die zij van de kant van hun God ervaren. Iedere filosofie, die zich op zulke dogma’s baseert, leidt onvermijdelijk tot vertwijfeling en hopeloosheid. Zelfs waar de dood een einde maakt, is vergetelheid noch een juweel in de kroon van God noch een redelijke rechtvaardiging voor de scheping. Het verstand en de openbaring van God vereisen, dat Hij verheerlijkt wordt, dat lijden een bevredigende verklaring vindt en dat een gecompleteerd en niet een verwoest universum de inspanningen van God en het werk van Zijn Gezalfde bekroont.

Een van de grootste schatten, waarover de gelovigen grotendeels niets weten, is de boodschap van de wederzijdse verzoening van het al. Bijna dezelfde uitspraak, die Paulus in Col. 2:9 doet, vinden wij in Col. 1:18-20 terug: “... opdat Hij in alles de Eerste wordt, want het hele Complement heeft er welbehagen in om in Hem te wonen en door Hem het al wederzijds met Zichzelf te verzoenen ...” Omdat Hij het complement van God is, zal het heelal wederzijds verzoend worden. Zou Hij het al niet wederzijds verzoenen, dan zou het al ook niet gecompleteerd worden, en Hij zou dan ook niet Gods Complement zijn. De volledige omvang en betekenis van het woord “complement” wordt zo goed als door alle gelovigen, die Zijn eigendom zijn, verkeerd begrepen. Slechts een klein deel durft Hem te

erkennen als het Complement van God. Het juweel, dat hier verborgen ligt, is onvergelijklijk veel kostbaarder dan welke parel in de kroon van welke aardse heerser dan ook.

Menselijke traditie

De uitdrukking “de godheid van Christus” is een funeste term, die toegepast wordt met de bedoeling Christus te verheerlijken. Deze uitdrukking is helaas een vrucht van onwetendheid en verkeerde overlevering. Als men zich ervan bedient om tegemoet te komen aan hen, die Christus slechts als mens kenmerken, dan kan dit nog aanvaardbaar zijn; maar als absolute geloofsuitspraak is deze gedachte niet met de Schrift in harmonie en een puur menselijke uitvinding, dus geen onderdeel van ons geloofsgoed. Het werkt destructief aangaande een helder begrip van de heerlijkheid van God en Zijn Christus.

De zogenaamde leer van de drie-eenheid wordt versterkt door de simpele aanname, dat iemand, die dit verwerpt, onvoorwaardelijk in het andere uiterste vervalt en daarom een unitariër is (dat is iemand die de leer van de drie-eenheid ontkent en Jezus slechts als mens en Messias ziet). Men aanvaardt zonder tegenspraak, dat, als de Zoon van God niet in alles gelijk is aan de Vader, Hij noodzakelijkerwijs slechts een afstammeling van Adam kan zijn. Maar in de Schrift staat niet het ene noch het andere uiterste. Daarin wordt ons ondubbelzinnig verteld, dat Christus het Beeld van God, de Redder van de mens, Gods Woord en onze Verlosser is. Hij is aan de Godheid ondergeschikt, maar Heer over de hele Schepping. De unieke heerlijkheid van Christus is verduisterd door beide zijden van deze controverse; want elk duwt Hem naar het ene of het andere uiterste, terwijl Hij toch als de Middelaar tussen God en de mensen staat, als een schakel, precies in het midden.

De uitdrukking “drie-eenheid” wordt in de Schrift nooit gebruikt. Het getal drie vinden wij nergens in verband met de godheid. De voorstelling van een “drie-enig God” berust niet op de uitspraken van God, de Enige die deze zou hebben kunnen bevestigen. Het is toch belangwekkend, dat zelfs diegenen, die dit verdedigen, geen werkelijk overtuigend argument ervoor kunnen vinden. Alle pogingen hiertoe zullen schipbreuk lijden; men heeft zich van het geïnspireerde woord verwijderd en ruimte gegeven aan filosofie, die alleen met menselijke ideeën rekening houdt. Laten wij allemaal toch heel nauwkeurig aandacht schenken aan Zijn kostbare woorden, want alleen deze geven ons met het oog op de verhouding tussen God, de Vader der heerlijkheid, en Christus, Zijn geliefde Zoon en onze Heer, het juiste licht in alle geestelijke wijsheid en geestelijke onthulling, zodat wij Hem op de juiste manier kunnen erkennen en eren. Laten wij Zijn woord toch in alles volgen en onbeschroomd ons hart en onze oren voor Hem openen, zodat wij kunnen begrijpen, wat Hij ons te zeggen heeft!

A.E. Knoch
U.R. 3/2021

Het Beeld van de onzichtbare God.

“Voor ons nochtans is er maar één God, de Vader, uit wie alle dingen zijnen tot wie wij zijn, en één Heer, Jezus Christus, door wie alle dingen zijn en wij door Hem” (1 Cor. 8:6).

In dit vers hebben wij een wonderbare, kernachtige en nauwkeurige beschrijving van de relatie, waarin wij tot God en tot onze Heer staan, die weer licht werpt op hun verhouding tot elkaar. Kort samengevat: God is de Bron en het Doel van al het bestaan – Christus is het Kanaal, door Wie alles geschiedt; deze basiswaarheid vinden wij in de hele Schrift terug. Er wordt nooit gezegd, dat wij *uit Christus* zijn, maar wij zijn *uit God*. Christus Zelf verzekert ons, dat Hij van God is uitgegaan (Joh. 8:42). Het al is uit God (Rom. 11:36). God houdt Zich nooit rechtstreeks met ons bezig, maar alleen *door* de Gezalfde. De schepping begon *in* de Zoon van God en werd *door* Hem geschapen. Bij de verlossing neemt Hij dezelfde positie in. Daarin bestaat geen tegenspraak; want hoewel de Zoon als het Beeld van de Vader het recht heeft is, *God* genoemd te worden en dezelfde eer als de Vader te ontvangen, staat Hij er toch op, dat Zijn Vader groter is dan alles (Joh. 10:29). Alles, wat Hij had, had Hij van de Vader gekregen. Zijn leven was een geschenk (Joh. 5:26). Hij leefde om des Vaders wil (Joh. 6:57 - C.V.). Hij deed de wil van de Vader, niet Zijn eigen wil. Hij zocht de verheerlijking van de Vader, niet Zijn eigen verheerlijking. Hij was een met de Vader en wilde, dat Zijn discipelen aan deze eenheid deel hadden (Joh. 17:22). Zo was Hij op elke manier uit de Vader. Aan de andere kant is Hij de enige weg tot de Vader, de enige Middelaar door wie wij de Vader kunnen leren kennen. Net zoals alles zijn oorsprong heeft in de Vader, ontstaat alles door de Zoon. Alleen als wij ons heel dicht bij de exacte woorden van de taal van de heilige Schrift houden, kunnen wij verwachten, een heldere voorstelling van de relatie tussen de Vader en de Zoon te verkrijgen.

De nadrukkelijke vaststelling van de Schrift, dat er maar *een* God is, is bijna onmerkbaar vertroebeld door de leer van de “drie-eenheid” die overwegend in het christendom wordt aangehangen. Als wij het onderlinge verband van de drie leden van de “drie-eenheid” onderzoeken, dan stoten wij op uitspraken, die onbegrijpelijk en niet schriftuurlijk zijn. De Schriften werden echter geschreven, zodat wij God en Zijn Christus leren kennen; en het is van groot belang, dat wij voor elk de plaats inruimen, die Hen is toebedeeld in de heilige Schrift.

Christus met de Godheid vergeleken

De openbaring van God ervaren wij door twee van onze zintuigen: door zien en door horen. Wij ontvangen Zijn boodschap via onze ogen en onze oren. Wij horen of wij lezen het geschreven woord. Wij horen het in voordrachten of lezen aandachtig schriftelijke verklaringen erbij. Christus is de levende openbaring van God. Als Hij gezien of gehoord wordt, nemen wij de absolute Godheid waar, wiens wezen Hij presenteert. Onze oren kunnen het onhoorbare niet vernemen en voor onze ogen is het onzichtbare niet zichtbaar. In Christus, als het Beeld en het Woord van God, zien wij Hem zoals Hij is, en wij horen wat Hij zegt.

De Schrift verzekert ons, dat God onzichtbaar en onhoorbaar is. Dit gaat natuurlijk alleen op voor de absolute Godheid, maar niet voor de Zoon van God, want Hij is het zichtbare Beeld van de onzichtbare God (Col. 1:15). Als Paulus in zijn eerste brief aan Timotheüs over zijn eigen roeping vertelt, roept hij uit: “De Koning der eonen, de onvergankelijke, *onzichtbare*, enige, wijze God, zij eer en verheerlijking voor de eonen der eonen! Amen! (1 Tim. 1:17 – C.V.). Over Mozes wordt ons verteld, dat hij de smaad van Christus grotere rijkdom heeft geacht, dan de schatten van Egypte. Door geloof verliet hij Egypte

zonder bang te zijn voor de woede van de farao, maar hij bleef standvastig, alsof hij de *onzichtbare* zag (Hebr. 11:26,27).

Er is geen aanwijzing voor, dat deze onzichtbaarheid is terug te voeren op menselijk onvermogen, zelfs rekening houdend met het feit, dat menselijk zicht zeer beperkt is. Sommige dieren zien veel scherper en verder dan mensen. Onzichtbaarheid is een essentieel kenmerk van de absolute Godheid. God is geest; Hij is in het hele heelal aanwezig. Hem te willen zien, betekent: Hem te beperken en Hem te reduceren tot menselijk maatstaven. Hij zou daardoor de onmetelijkheid verliezen, die Hem kenmerkt als de absolute God. Wij zullen Hem nooit in letterlijke zin zien. Net als Mozes zien wij de onzichtbare alleen in figuurlijke zin. Het zichtbare beeld wordt belichaamd door Christus. God is *absoluut* onzichtbaar, niet alleen in relatie tot onze huidige vermogens. Dit is belangrijk om te beseffen, wanneer wij de rol, die Christus in de onthulling van Zijn Vader speelt, op waarde willen schatten.

Men zou er veel teksten bij kunnen halen, die schijnbaar de onzichtbaarheid van God tegenspreken. Er zijn twee verklaringen, die op de meeste argumenten antwoord geven. De mens kan geen taal verstaan, die niet menselijk is. Om deze reden worden God steeds weer menselijke eigenschappen en kenmerken toegedicht. De boodschappers in de hemelen zien *voortdurend het aangezicht* van de Vader (Matth. 18:10). Wij lezen over Zijn *ogen* (Psalm 11:4), Zijn *oren* (Psalm 18:7), Zijn *mond* (Deut. 8:3), Zijn *lippen* (Job 11:5), Zijn *arm* (Jes. 62:8), Zijn *handen* (Psalm 8:7), Zijn *voeten* (Jes. 60:13). Bovendien wordt over Zijn gevoelens, Zijn toegevendheid en vele andere karaktertrekken gesproken, die Hem op een voor mensen begrijpelijk niveau plaatsen.

Het Beeld van God

In sommige gevallen wordt Hij door Zijn beeld vertegenwoordigd. Adam zag God in de Hof van Eden, Abraham sprak met Hem in zijn tent. Mozes werd bij Hem geroepen op de berg. Jozua ontmoette Hem in Jericho. Dit waren letterlijke, fysische, tastbare en zichtbare ontmoetingen met Hem, die het Beeld en het Woord van God is. Deze gelovigen zagen inderdaad Zijn verschijning en hoorden Zijn stem. Dit, zo zegt onze Heer, is bij de Vader niet mogelijk (Joh. 5:37). Toen Filippus de Vader wilde zien, verwees de Heer hem naar Zichzelf: "Wie Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien" (Joh. 14:9). Toen ging de Heer verder en toonde, dat Hij niet alleen het Beeld, maar ook het Woord van God is: "de woorden, die *Ik* tot u spreek, spreek *Ik* niet van mijzelf.... Geloof Mij, dat *Ik* in de Vader ben en de Vader in Mij is" (Joh. 14:10,11).

In andere gevallen worden de Vader en de Zoon beschreven als zichtbaar op hetzelfde moment. Dit gebeurt echter alleen in visioenen. In het grote openingsvisioen van de troon in de Openbaring wordt Christus als Lam gezien, terwijl daar een Ander op de troon zit. Wij mogen er zeker van zijn, dat het hierbij niet over een letterlijke verschijning gaat, maar om een gezicht. Christus zal nooit letterlijk in een dier veranderd worden, noch wordt de Allerhoogste in een verheven mens omgevormd. In visioenen zijn geen aanraakbare voorwerpen of personen. Men ziet in principe iets, dat niet echt bestaat.

Toen mensen begonnen een onzichtbare God te aanbidden, maakten ze gewoonlijk beelden van Hem, die Hem moesten voorstellen. Daarmee maakten ze zich schuldig aan het feit, dat hun beelden de godheid degradeerden tot hun eigen niveau en zelfs nog lager (Rom. 1:23). Daarom verbod de wet ook alle gesneden beelden, en Israël heeft zich daar over het algemeen aan gehouden. Doch dit wereldwijd verbreide verlangen een tastbare, zichtbare voorstelling van God te hebben, is op zich niet verkeerd. Het is een instinctief, door God ingeplant verlangen, en God kwam daaraan tegemoet, door de mensheid een waar en passend beeld van Zichzelf te geven: Christus.

Geen enkel ander thema maakt het misschien zo nadrukkelijk nodig, dat wij ons heel nauw aan het patroon van gezonde woorden houden. Onlangs schreef iemand: *“Hoewel God absoluut geest is en onzichtbaar, die geen mens gezien heeft noch zien kan, accepteerde Hij vanwege de schepping de beperking, die gebaseerd is op de titels “Beeld van de onzichtbare God”, “gestalte (vorm) Gods” en “het Woord”. Om ons te verlossen, beperkte Hij Zich nog meer en werd vlees en woonde onder ons als de Eniggeborene van de Vader”.*

Wij willen nog graag wijzen op de niet-bijbelse uitdrukking “beperken” resp. “beperking”, die de sleutel tot de aangevoerde theorie is. Als dit zou overeenstemmen met de waarheid, dan was een van de belangrijkste leringen van de heilige Schrift de beperking van de Godheid. Maar een dergelijke leer is er niet. Het was *Christus*, die Zich ontledigde en vernederde. Nergens zijn Zijn titels gebaseerd op het idee van een *beperking*. Het Beeld van God maakte Hem *zichtbaar*, het Woord drukte Hem uit, de vorm *getuigde* van Zijn heerlijkheid. In plaats van goddelijke grenzen te trekken, *braken* ze menselijke muren *af*. Beeld, Woord en Vorm hebben een diepe betekenis en presenteren samen een openbaring van God, geen beperking.

Om onze gedachten toe te lichten, zullen wij enkele teksten, waar het woord “beeld” in voorkomt, eens nader bekijken in de Schrift.

Hij, die het beeld van God is, en die sprak, zoals geen mens ooit gesproken heeft, gebruikte deze woorden in het twistgesprek met de Joden. Hij nam een belastingmunt, een denarius (Romeinse zilvermunt), en vroeg: “Wiens afbeelding en opschrift is dit?” Hun antwoord was: “Van de keizer”. Toen antwoordde Hij: “Geef dan aan de keizer wat van de keizer is en aan God wat van God is” (Matth. 22:21). De afbeelding op de munt leek waarschijnlijk op de afbeeldingen op munten van vandaag; het was waarschijnlijk een hoofd of een buste, in het metaal gegraveerd door middel van drukken of stempelen, om aan de keizer te herinneren. De nadruk in deze uitspraak ligt op het woord “afbeelding”. Het feit, dat ze door Rome geslagen geld gebruikten, was een aanwijzing van hun afhankelijkheid van Rome. Zij waren verplicht aan degene, wiens beeld op hun munten stond. Dit beeld leek natuurlijk maar gedeeltelijk op de keizer. Het was van metaal, niet van vlees en bloed, en het was slechts een miniatuuruitgave van het origineel. Men kan ervan uitgaan, dat alleen een deel van het lichaam te zien was, en dat nauwelijks meer dan in twee dimensies. En toch symboliseerde het de keizer in al zijn volheid van macht, vooral voor degenen, die de munten gebruikten.

Uit dit voorbeeld, door het goddelijk Beeld zelf aan ons gegeven, kunnen wij afleiden, dat Hij, als beeld van God, helemaal niet van dezelfde “substantie” hoefde te zijn, zoals sommigen beweren; Hij hoefde ook *niet* dezelfde waardigheid te bezitten of ieder detail van Gods wezen te vertegenwoordigen, maar Hij *moest* een symbool zijn van de verbondenheid van God met de mensheid, in Zijn liefde, Zijn kracht, Zijn wijsheid en Zijn genade. Als we naar Hem kijken, zien we alles wat we zouden kunnen ervaren door naar God te kijken.

Hoewel wij hier de precieze gedachte proberen te vatten, die in het woordje *beeld* ligt, zal toch niemand aannemen, dat Christus niet meer is dan dit. Hij is de afstraling van de heerlijkheid van God. De beeltenis van de keizer op de munt van het Romeinse Rijk zag er vermoedelijk niet erg goed uit, had weinig om te bewonderen. Maar Christus is geenszins een levenloze afbeelding, maar een leven schenkend Licht (2 Cor. 4:6). Als onze ogen op een dag worden geopend, zien wij Hem, zoals Hij op de berg verscheen, zonder stralenkrans boven Zijn hoofd, maar bekleed met een heerlijkheid, die van God is. Het is een feit, dat de heerlijkheid van God het menselijk gezichtsvermogen overstijgt; Hij is de afstraling van de heerlijkheid van de onzichtbare God (Hebr. 1:3). Hij bezit alles wat een beeld moet hebben en is een volmaakte weergave van het wonderbare Origineel. Als wij Christus zien, zien wij Hem, die geen mens ooit gezien heeft of zien kan. In plaats van door Zijn aanblik gedood te worden –

dat zou gebeuren als het de absolute Godheid zelf was – ontvangen wij leven en de kracht om Zijn heerlijkheid te zien; ja, wij zelf krijgen daardoor deel aan Zijn heerlijkheid, worden omgevormd naar Zijn beeld en in de toekomst zal ons lichaam aan het lichaam van Zijn heerlijkheid gelijkvormig zijn (Rom. 8:28; 2 Cor. 3:18; Fil. 3:21).

Het feit, dat wij aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig worden, zou ons leren de gelijkheid van Christus aan Zijn God te begrijpen. Onze Heer staat niet alleen wat betreft deze gemeenschap. Hij zal de grote Eerstgeborene zijn en wij Zijn mindere broeders. Door de wederzijdse verzoening gaat God Zijn schepping vullen met beelden van Zichzelf. Dit doel heeft God op het oog. Bij onze voorbestemming gaat het niet om onze redding – dat zou niet in overeenstemming zijn met Zijn bedoeling - maar om een als eerstelingen uitgekozen worden tot redding, om anderen te bereiken. Wij worden gered, opdat anderen bereikt worden. Onze roeping is niet negatief, zij moet overeenstemmen met de Zoon van God en Zijn waardigheid. Wij hebben het kostbare voorrecht om volmaakte beelden te worden van het zichtbare beeld van God (Col. 2:10). Dat is de hoogste top van individuele redding, het hoogtepunt van de onthullingen van de apostel Paulus voor het individu (Rom. 8:29). Nu nog dragen wij het beeld van de stoffelijke, maar wij zullen het beeld van de hemelse dragen (1 Cor. 15:49). Het daarvoor noodzakelijke veranderingsproces vindt nu plaats: “En *wij* allen, die met een aangezicht, waarop geen bedekking meer is, de heerlijkheid des Heren weerspiegelen, veranderen naar hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid, immers door de Heer, die geest is” (2 Cor. 3:18 - NBG). “Wij worden vernieuwd tot erkenning in overeenstemming met het beeld van Hem die haar schept” (Col. 3:10 - NCV). Wanneer dit sterfelijke door het leven verslonden wordt, dan zullen wij stralen als beelden van de door God Geliefde.

Dat wij deel zullen hebben aan zijn waardigheden, mag ons zwakke verstand niet in de verleiding brengen te denken dat het beeld van God noodzakelijkerwijs identiek moet zijn aan God. Een dergelijke gevolgtrekking zou ertoe leiden, dat hetzelfde ook voor ons geldt. Dat zou niet alleen God kleineren, maar ook Zijn beeld, onze Heer Jezus Christus, en tegelijkertijd leiden tot eindeloze, ijdele speculaties. Het zal voor ons voldoende zijn om te weten, dat Zijn beeld van de Vader zo volmaakt is, dat onze ogen volledig voldaan God in Hem aanschouwen. Er zijn ontelbare afgoden in deze wereld. Ieder verhult God. Alleen de Zoon onthult Hem, die de Vader is.

U.R. 2/2021
6-3-2022.